

УДК: 37.013.77+372.2.18

DOI: 10.26697/ijes.2018.3-4.26

Психологічна готовність дитини до навчання в Новій українській школі

Доцент **Бабаян Юлія**¹¹ Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, Україна

Резюме

Вступ:

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити середовище, в якому буде приємно навчатись, і де учням даватимуть не лише знання, як це відбувається сьогодні, а й вміння ними користуватися, застосовувати на практиці.

Зміст освіти в новій українській школі не зводиться до знаннєвого компонента, а передбачає набуття цілісного досвіду розв'язання нестандартних, проблемних ситуацій, виконання відповідних професійних і соціальних функцій. Замість запам'ятовування фактів та визначень понять, учні набуватимуть компетентностей, що в Законі України “Про освіту” розкриваються як “динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність”. Тобто знання виступатимуть основою для формування стійких умінь, цінностей і ставлення дитини.

Результати:

Якість формування освітніх компетентностей учнів, успішність їхнього навчання залежить від рівня готовності дітей до шкільного навчання. Адже систематичні навчальні заняття в школі, різке зниження рухової активності, значне фізичне напруження, нові обов'язки і вимоги – усе це для дитини, яка щойно прийшла до школи, виявляється важким навантаженням.

Проблему готовності дитини до школи розглядали у своїх працях такі науковці, як Л. Божович, Л. Венгер, Н. Гукіна, Д. Ельконін, О. Запорожець та інші. Так, Л. Венгер стверджував, що бути готовим до школи – не означає вміти читати, писати і рахувати. Бути готовим до школи – означає бути готовим всьому цьому навчитися.

Психологічна готовність, за визначенням Д. Ельконіна, це якісна своєрідність інтелектуального розвитку дитини і деяких особливостей її особистості, без якої неможливо успішно навчатися в масовій школі.

У структурі психологічної готовності зазвичай виділяють декілька структурних компонентів: інтелектуальну, емоційно-вольову, мотиваційну і соціальну готовність.

1. Інтелектуальна готовність відображає наявність у дитини світогляду, запасу конкретних знань, а також певного рівня розвитку пізнавальних процесів. Так, дитина повинна мати порівняно

розвинуте диференційоване сприймання, значний обсяг пам'яті, вміти стійко спрямовувати увагу на предмет чи діяльність, узагальнювати, порівнювати об'єкти, класифікувати їх, виділяти істотні ознаки, робити висновки.

2. Емоційно-вольова готовність пов'язана з вольовою спрямованістю дитини, її вмінням керувати своїми діями, поведінкою, емоціями, з послабленням імпульсивних реакцій. Емоційно-вольовий компонент вважається сформованим, якщо дитина вміє ставити мету, підпорядковувати свої дії поставленій меті, дол.

ати перешкоди, що виникають на шляху досягнення мети.

3. Мотиваційний готовність відображає бажання чи небажання дитини навчатися. Цей компонент вважається сформованим, якщо у дитини виникає система потреб і прагнень, пов'язаних зі школою: прагнення здобувати знання, бажання дізнаватись нове, цікаве, виконувати нову соціальну роль – роль школяра. Цей компонент дуже важливий, бо від нього залежить опанування дитиною новою для неї діяльністю, яка відрізняється від ігрової своєю обов'язковістю, розумовим напруженням тощо.

4. Соціальна готовність передбачає наявність у дитини потреби спілкуватися, вміння вибудовувати взаємини з однолітками і дорослими, підкорятися груповим інтересам, здатність виконувати соціальну роль в ситуації шкільного навчання.

Висновки:

Вступ до школи не готової до систематичного навчання дитини має негативні наслідки для її подальшого розвитку. При своєчасному визначенні рівня готовності дитини до школи можливо допомогти уникнути причини подібних проявів.

Інформація про автора:

Бабаян Юлія Олександрівна – доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Миколаїв, Україна.

Наукові інтереси: початкова школа, зміст освіти, нова українська школа, педагогічна психологія.

Автор-Кореспондент:

Бабаян Юлія Олександрівна

Email Автора-Кореспондента:

julia33@i.ua